

NATURA 2000-GEBIED: 063 BEKENDELLE
VERSLAG VELDBEZOEK DD. 20 APRIL 2022

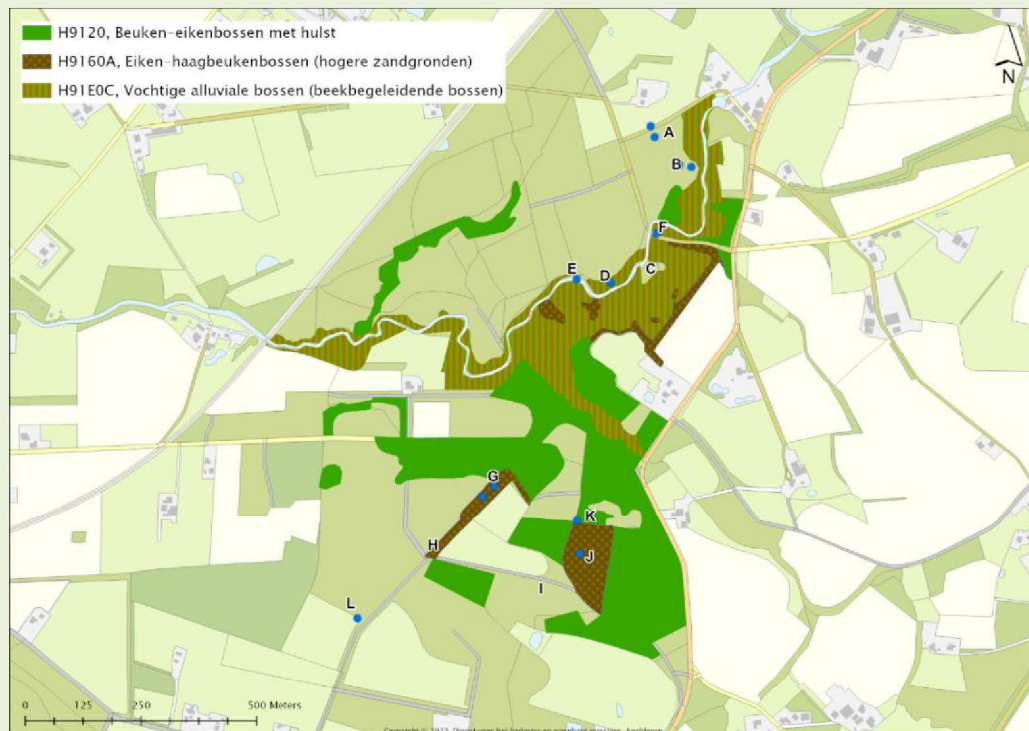
Aanwezig namens Provincie:	5.1.2e	en	5.1.2e
Aanwezig namens Terrein-beheerder:	5.1.2e	(Bosgroep)	
Overige aanwezigen:	5.1.2e	en	5.1.2e (Bosgroep, verslaglegging)
Datum bezoek:	20 april 2022		

Doel

Het jaarlijkse veldbezoek is uitgevoerd om de vinger aan de pols te houden m.b.t. zichtbare ontwikkelingen in de stikstofgevoelige habitattypen. Centraal staat daarbij de vraag of er ontwikkelingen zijn die afwijken van datgene waar in de in het Natura 2000 beheerplan Bekendelle opgenomen gebiedsanalyse vanuit is gegaan. Als voorbereiding op het veldbezoek zijn het beheerplan en de verslagen van voorgaande veldbezoeken bestudeerd en is de beheerder bevraagd m.b.t. eerder waargenomen signalen uit het veld.

Bevindingen

Bij het veldbezoek zijn de drie voorkomende habitattypen bezocht: Beuken-eikenbossen met Hulst (H9120), Eiken-haagbeukenbossen (H9160A) en Vochtige alluviale bossen (H91E0C) en een perceel van de Provincie waar een omvormingsbeheer wordt gevoerd. Met de hoofdletters zijn specifieke locaties aangeduid waar in het verslag op wordt terug gekomen. Het veldbezoek richtte zich op de drie aanwezige habitattypen en de ontwikkeling hiervan, in relatie tot de maatregelen die zijn genomen. Het gebied is voor het grootste deel particulier eigendom en voor een beperkt deel in eigendom van Natuurmonumenten en de provincie Gelderland. Bosgroep Midden Nederland is voor de uitvoering van de maatregelen bij de particuliere eigenaren in hun bossen het eerste aanspreekpunt.

Kaart 1. De ligging van de habitattypen op Bekendelle met de bezochte locaties.

Om te vormen perceel

Het perceel op **locatie A** is in 2020 in bezit gekomen van de Provincie. Het doel is om het perceel om te vormen met een ontwikkelpotentie naar habitatype Beuken-eikenbossen met hulst (H9120). Bij de om-

vorming worden exoten zoals Amerikaanse vogelkers en douglas verwijderd. De Bosgroep heeft een concept inrichtings- en recreatieplan opgesteld voor het perceel. Uit het veldbezoek kwam naar voren dat de volgende aandachtspunten van belang zijn voor het inrichtingsplan:

- Nu intensief omvormingsbeheer uitvoeren, zodat het perceel in de toekomst eventueel verkocht kan worden zonder dat er voorwaarden voor de verdergaande inrichting op rusten. Bijvoorbeeld door het creëren van 3 tot 4 gaten in het bos door verwijderen van naaldbomen en deze in te planten.
- Japanse lariks een functie geven als doodhout. Amerikaanse eik en douglas niet omdat deze soorten vanuit ecologisch perspectief minder interessant zijn.
- Amerikaanse vogelkers bestrijden door eens per 2 of 3 jaar af te zetten, de eerste keer op kniehoogte. Dit wordt vervolgens nog minimaal 2 keer herhaald. Op deze manier wordt verspreiding via zaad weggenomen en wordt de struik uitgeput. Extra aandacht in de open plekken i.v.m. extra lichtinval.

De Bosgroep past het concept inrichtingsplan hierop aan en neemt contact op met de Provincie over de aangepaste versie.

Vochtige alluviale bossen (H91E0C)

Dit habitattype bevindt zich in het dal van de Boven Slinge en het zijdal van de Limbeek. Het habitattype is structuurrijk en gevarieerd. Langs de beek voeren ruigte kruiden als grote brandnetel en rietgras de boventoon. Kensoorten zoals schaafstro, bosgeelster en ook kwelindicatoren als bosbies zijn nog wel aanwezig. Op **locatie B** in het perceel van de Provincie loopt een werkp pad naar de beek. Wanneer het omvormingsbeheer op locatie A is uitgevoerd is het werkp ad naar de beek niet meer nodig en kan worden opgeheven. Het eerste stuk van het pad grenzend aan de weg zal dienst doen als wandelp ad dat afbuigt naar het bosperceel tegenover locatie A in. Het wandelp ad wordt in augustus aangelegd en draagt bij aan de zonering (zie hierna) om de recreatiedruk bij de beek te laten afnemen. Het overige deel van het werkp ad zal worden opgeheven.

Foto 1. Het huidige werkp ad dat zal worden opgeheven.

Elk jaar komt tijdens het veldbezoek het aandachtspunt naar voren dat meer hout in de beek vanuit ecologisch oogpunt wenselijk is. Naast dat hout ecologisch goed is voor de aquatische ecologie zorgt het ook voor de morfologische processen van de beek die van belang zijn voor de macrofauna in de beek, helemaal nu de beekbedding breder is geworden na het verwijderen van de oeverbescherming. Het

blijkt een lastig streven om het aandeel hout in de beek te vergroten, vanwege verschillende belangen die er spelen. Zo verschillen binnen het waterschap de inzichten (beek opschonen of laten liggen?) en particulieren zijn huiverig voor 'boomstampaadjes' van de ene naar de andere kant van de beek. Wanneer het inrichtingsplan voor het perceel op locatie A/B definitief is, zullen er een paar Japanse lariksen en douglas gelierd worden en in het verlengde in de beek gelegd worden in het stuk tussen de watermolen en de stenenbrug, op plekken waar recreanten er niet bij kunnen komen. In de toekomst is het van belang om met name inheemse bomen in de beek te krijgen, omdat naaldbomen waarschijnlijk oninteressant zijn voor macrofauna.

Voor Bekendelle is een recreatiezoneringsplan opgesteld door de provincie en de eigenaren. Daarbij zullen de meest kwetsbare delen (alluviaal bos en kwetsbare laaggelegen oevers en de oeverwallen met bosgeelster) worden afgesloten voor recreanten. Het pad ten zuiden van de oever op **locatie C** is afgesloten voor recreanten en ingeplant met o.a. zoete kers, linde, hazelaar, vlier en meidoorn. Er is gebruik gemaakt van autochtoon plantmateriaal. Alleen de zoete kersen zijn wel inheems plantmateriaal, maar niet gecertificeerd als autochtoon. Het pad langs de beek op **locatie D** zal worden verplaatst naar het oorspronkelijke tracé, iets verder van de beek. Ook zal er een hekwerk worden aangelegd om zo de recreanten te sturen en van de beek weg te houden. Om de recreanten toch de beek te laten beleven kan er een uitkijkpunt gemaakt worden, bijvoorbeeld op **locatie E**. Daarnaast worden er na het uitvoeren van de recreatiezoning informatieborden geplaatst in het gebied. Bij de stenenbrug, op **locatie F**, wordt naast de weg geparkeerd. Hierdoor is er al bijzondere bosvegetatie met o.a. schaafstro verdwenen. De gemeente moet een verkeersbesluit nemen om hier een parkeerverbod te laten gelden. Er is al een aanvraag gedaan voor een verkeersbesluit (parkeerverbod). De Bosgroep neemt contact op met de gemeente over hoe het ervoor staat met het verkeersbesluit.

Beuken-eikenbossen met hulst (H9120)

Het habitatype ziet er over het algemeen goed en stabiel uit. Op **locatie G** komt het bos in de aftakelingsfase (foto 2). Het is mogelijk een goede referentie om te volgen hoe het bos zich verder ontwikkelt en zich na deze fase zal gaan verjongen. De Provincie zoekt uit of de bosstructuur in relatie tot het habitatype gemonitord kan worden tijdens de standaard SNL-kartering die om de 6 jaar plaatsvindt. De percelen op **locaties H en I** zijn in 2018 omgevormd van naald- naar loofbos. In 2020 is ingeboet. De aanplant ziet er vitaal uit.

Foto 2. De aftakelende beuken op locatie G.

Eiken-haagbeukenbossen (H9160A)

Het habitatype ziet er over het algemeen goed uit. In het grootste aaneengesloten perceel Eiken-haagbeukenbos van de Bekendelle (**locatie J**) zijn beuken en *Abies grandis* verwijderd. Op de ontstane openplekken vindt verjonging van haagbeuk en esdoorn plaats, maar ook is een verruiging van de vegetatie zichtbaar door de toegenomen hoeveelheid licht. Bosanemoon doet het goed, slanke sleutelbloem langs

de watergang is dit voorjaar net als vorig jaar niet teruggevonden. Bij de volgende veldbezoeken wordt de verjonging van gewone esdoorn in de gaten gehouden. Op de natte lage delen kwijnt jonge opslag van *abies grandis* weg wat gunstig is, maar op de hogere delen zet de verjonging door. Behoeft ook extra aandacht bij de vervolg bezoeken.

De voorde nabij **locatie G** is verzand en stroomt niet meer goed door. Waterpeilen zijn aan beide zijden van de voorde ten gunste van het habitatype Eiken-Haagbeukenbossen hoog, wat de doorstroming niet bevordert. Mogelijk ligt de voorde ook te laag.

Reactie waterschap (na afloop van het veldbezoek): Het constructief beheer en onderhoud van deze voorde ligt bij de gemeente Winterswijk als eigenaar van de zandweg. Het hydraulisch beheer van de voorde (voldoen aan afvoercapaciteit) ligt bij het waterschap. Het waterschap gaat de aanwezige aanzanding aan de benedenstroomse zijde van deze voorde op korte termijn verwijderen. Op **locatie K** is ook een voorde aanwezig. Voor Eiken-haagbeukenbos is de voorjaarsgrondwaterstand belangrijk. De voorde zou 10-15 centimeter opgehoogd kunnen worden om zo de voorjaarsgrondwaterstand te verhogen.

Reactie van het waterschap (na afloop van het veldbezoek): De hoogte van de voorde is destijds in gezamenlijkheid bepaald tussen provincie, Bosgroep en waterschap als onderdeel van het totale inrichtingsplan voor de watermaatregelen uit de 1^e beheerplanperiode. Formeel heeft het waterschap deze inrichtingsmaatregelen in 2021 opgeleverd aan de provincie. Aanpassing van de voorde c.q. het opzetten van het peil op deze locatie zal meegenomen moeten worden in de 2^e beheerplan periode of de provincie geeft hiervoor een afzonderlijke opdracht aan het waterschap. Voorstel van het waterschap is om de voorde te laten liggen en direct bovenstrooms hiervan een drempel/overlaat in de beek aan te brengen op de gewenste hoogte.

Langs het perceel op **locatie L** begint een watergang die richting het noorden naar de Brinkeweg loopt. Na het vorige veldbezoek heeft de Provincie contact opgenomen met het waterschap om te voorkomen dat de watergang opgeschoond/verdiept wordt. Tijdens het veldbezoek is gebleken dat de sloot recent was schoongemaakt en uitgediept.

Reactie waterschap (na afloop van het veldbezoek): De watergang op locatie L betreft de Mister Mark W.L. Het waterschap heeft vorig jaar het bovineind van deze watergang opgeschoond n.a.v. klachten van de aanliggende eigenaar. De betreffende watergang werd al jaren niet meer onderhouden door het waterschap terwijl de onderhoudsplicht hiervan nog wel bij het waterschap lag. Het opschonen van deze watergang tot de nieuw vastgestelde leggerhoogte van 50 cm minus maaiveld (conform beheermaatregel M2d) is uitgevoerd.

Tijdens de uitwerking van de maatregelen uit de 1^e beheerplan periode is ook al voorgesteld (een deel van) deze watergang van de legger te halen maar de aanliggende eigenaar was hier geen voorstander van. Destijds is door het projectteam bepaald om eerst de watermaatregelen in het N2000 gebied uit te voeren (om bezwaren van de aanliggende eigenaar tegen het projectplan Waterwet te voorkomen) en na afronding van het project opnieuw te beoordelen of (een deel van) deze watergang alsnog van de legger gehaald kan worden. Het waterschap zal deze actie inbrengen bij de eerst volgende herziening van de legger.

Conclusies/acties

De waargenomen ontwikkeling van de habitattypen in het Natura 2000-gebied laten een beeld zien dat overeenkomt met de verwachtingen van het beheerplan.

Een aantal actiepunten liggen (deels) bij het waterschap. Hiervan was dit jaar geen vertegenwoordiger bij het veldbezoek aanwezig. Wel heeft het waterschap schriftelijk gereageerd op het verslag en de actiepunten.

Inrichtingsplan perceel locatie A/B

Tijdens het veldbezoek zijn er aandachtspunten naar voren gekomen voor het inrichtingsplan voor het perceel op locatie A/B.

- ➔ De Bosgroep past het concept inrichtingsplan hierop aan en neemt contact op met de Provincie voor een overleg over het aangepaste plan.
- ➔ Er wordt een wandelpad aangelegd in het perceel en het werkp pad wordt opgeheven.

Bomen in de beek

Op dit moment liggen er nog geen bomen in de beek

- Wanneer het inrichtingsplan definitief is legt de Bosgroep een aantal omgelierde bomen in het verlengde van de beek tussen de watermolen en de stenen brug.

Recreatiedruk

Op Bekendelle is de recreatiedruk goed zichtbaar in het bos en de beek.

- De Bosgroep gaat verder met het uitvoeren van het zoneringsplan.
- De Bosgroep neemt contact op met de gemeente over het verkeersbesluit parkeren bij de stenenbrug te verbieden.

Doorstroom en verhoging voorde

Er zijn twee voordden aangelegd op Bekendelle.

- De voorde op locatie G is verzand en stroomt niet meer goed door. Ook ligt deze mogelijk te diep. De gemeente Winterswijk is verantwoordelijk voor het constructief beheer van de voorde. Het waterschap zorgt ervoor dat de aanwezige aanzanding aan de benedenstroomse zijde van de voorde op korte termijn wordt verwijderd.

Ontwikkeling habitatbossen

- Een deel van het Beuken-eikenbos met hultst heeft de aftakelingsfase bereikt. De Provincie zoekt uit of de bosstructuur in relatie tot het habitatype gemonitord kan worden tijdens de standaard SNL-kartering die om de 6 jaar plaatsvindt.
- In het Eiken-haagbeukenbos is er veel verjonging van gewone esdoorn zichtbaar. De ontwikkeling van de verjonging wordt tijdens de volgende veldbezoeken gevolgd.
- Daarnaast is er in het Eiken-haagbeukenbos verjonging van *abies grandis* zichtbaar. Deze lijkt zich op de hogere delen goed te verjongen. De ontwikkeling van de verjonging wordt tijdens de volgende veldbezoeken gevolgd.

Watergang op locatie L

Tijdens het vorige veldbezoek is als actiepoint meegenomen dat de watergang op locatie L niet geschoond zal worden. Tijdens dit veldbezoek is geconstateerd dat dit wel is gebeurd.

- Het waterschap neemt dit mee in de eerstvolgende herziening van de legger.

Afspraken/acties uit verslagen voorgaande jaren en stand van zaken n.a.v. veldbezoek 2022

- Evaluatie uitvoeren van door waterschap in 2020 uitgevoerde maatregelen verwijderen oeverbescherming langs Boven Slinge (maatregel M1c) en ontzanden beek (Maatregel M1a) en monitoren van effecten en van ontwikkeling beekprofiel (waterschap/provincie).
Toelichting: loopt nog.
- Recreatiedruk: De provincie gaat in 2020/2021 een recreatiezoneringsplan opstellen Dit zal een maatregel worden als onderdeel van het nieuwe Natura2000 beheerplan. (provincie)
Toelichting 2021: het recreatieplan is klaar, echter is nog aanvullend overleg nodig met eigenaren over het toekomstige wandelpad (dat nu ten zuiden van de beek ligt).
Toelichting 2022: De uitvoering van het recreatieplan loopt. Het wandelpad ten zuiden van de beek is deels afgesloten.
- Verwijderen Reuzenberenklauw (bosgroep).
Toelichting 2021 en 2022: wordt jaarlijks uitgevoerd, echter duikt op meer plekken op, waardoor dit jaar subsidie is aangevraagd om het beheer te kunnen intensiveren.
- Verwijderen gewone esdoorns op gerichte plekken.
Toelichting 2021: was met name een probleem in het Eiken-haagbeukenbos bij locatie E, maar bleek niet nodig na vernatting als gevolg van de dammen in de watergang aan de oostzijde. Wel blijven monitoren.
Toelichting 2022: In het Eiken-haagbeukenbos op locatie J is veel verjonging van haagbeuk en gewone esdoorn zichtbaar. De verjonging van gewone esdoorn blijven monitoren tijdens het veldbezoek.
- Provincie zoekt uit of round-up gebruikt via hydrologie negatief effect kan hebben op habitattypen, en of hier handhaving/toezicht nodig is.
Toelichting: uitgevoerd. Het gebruik van round-up op de akkers is toegestaan, handhaving is niet mogelijk.

- 2021: De watergang op locatie L heeft mogelijk een verdrogend effect op het bos en verlaagd hier de ontwikkelkansen op het habitatype Eiken-haagbeukenbos. Het is wenselijk om de watergang niet schoon te maken en te stuwen/verondiepen. De Provincie neemt dit mee bij het actualiseren van het beheerplan en neemt contact op met het waterschap om te voorkomen dat de watergang wordt opgeschoond/verdiept.
Toelichting 2022: De watergang is dit jaar toch wel geschoond. Verondiepen of dempen van de watergang is niet opgenomen in het beheerplan. Provincie gaat contact opnemen met het waterschap of de watergang uit de legger gehaald kan worden.
- 2021: Bij nieuwe aanplant wordt gegarandeerd autochtoon materiaal gebruikt.
Toelichting 2022: Dit wordt gedaan waar dat mogelijk is. Wanneer er te weinig autochtoon plantsoen beschikbaar is, wordt gebruik gemaakt van inheems materiaal.
- 2021: Met de beheerder van de watermolen wordt overlegd of het waterrad in de toekomst kan worden verhoogd, zodat verzanding van de beek meer kan worden toegestaan.
Toelichting 2022: De beheerder staat hier niet voor open, omdat de kelder van de watermolen dan zal onderlopen. Hierop wordt nu geen actie ondernomen.
- 2021: Het waterschap is bezig met het opstellen van een nieuw beleid over bomen in de beek, stemt dit met de provincie af en legt de afspraken vast.
Toelichting 2022: loopt nog.
- 2021: Provincie verkent of het noodzakelijk/mogelijk is om Natura2000-doelen toe te voegen die direct gekoppeld zijn aan de hoge natuurwaarde van de beek, zodat hiervoor duidelijke doelstellingen kunnen worden geformuleerd samen met het waterschap en de terreineigenaren.
Toelichting 2022: Op dit moment zijn hier geen mogelijkheden voor. Dit is niet meegenomen in het beheerplan.

Dit verslag is vastgesteld door:

.....
Handtekening
(datum)

.....
Handtekening
(datum)